ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 7ης Ιουνίου 2007 *

Στην υπόθεση C-80/06,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Tribunale ordinario di Novara (Ιταλία) με απόφαση της 5ης Ιανουαρίου 2006, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 10 Φεβρουαρίου 2006, στο πλαίσιο της δίκης

Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi

κατά

Ecorad Srl,

παρισταμένης της:

Associazione Nazionale Artigiani Legno e Arredamento,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Rosas, πρόεδρο τμήματος, J. N. Cunha Rodrigues, U. Lõhmus, A. Ó Caoimh και P. Lindh (εισηγήτρια), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: V. Trstenjak
γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 25ης Ιανουαρίου 2007,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— οι Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi και Associazione Nazionale Artigiani Legno e Arredamento, εκπροσωπούμενες από τους F. Capelli και M. Ughetta, avvocati,

— η Ecorad Srl, εκπροσωπούμενη από τον E. Adobati, avvocato,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Pesendorfer,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τις D. Recchia και D. Lawunmi,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 29ης Μαρτίου 2007,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία, τη δυνατότητα επικλήσεως και το κύρος των άρθρων 2 και 3 καθώς και των παραρτημάτων ΙΙ και ΙΙΙ της αποφάσεως 1999/93/ΕΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιανουαρίου 1999, σχετικά με τη διαδικασία βεβαιώσεως της πιστότητας των δομικών προϊόντων δυνάμει του άρθρου 20, παράγραφος 2, της οδηγίας 89/106/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όσον αφορά θύρες, παράθυρα, εξώφυλλα, σκιάδια, δρύφακτα και συναφή κτιριακό εξοπλισμό (ΕΕ L 29, σ. 51).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της εταιρίας Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi (στο εξής: Carp) και της εταιρίας Ecorad Srl (στο εξής: Ecorad), σχετικά με την εκτέλεση συμβάσεως πωλήσεως θυρών εξοπλισμένων με λαβές προς χρήση σε περίπτωση κινδύνου.

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 89/106/ΕΟΚ

3 Η οδηγία 89/106/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών (ΕΕ 1989, L 40, σ. 12), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 93/68/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας

Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 220, σ. 1, στο εξής: οδηγία 89/106), σκοπεί, μεταξύ άλλων, να εξαλείψει τα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων του τομέα των δομικών κατασκευών. Δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 1, η οδηγία εφαρμόζεται στα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών, στον βαθμό που τα αφορούν οι βασικές απαιτήσεις που ισχύουν για τα δομικά έργα, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της ίδιας αυτής οδηγίας.

4 Το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θεωρούν κατάλληλα προς χρήση τα προϊόντα τα οποία επιτρέπουν στα έργα στα οποία χρησιμοποιούνται να πληρούν τις εν λόγω βασικές απαιτήσεις, όταν τα προϊόντα αυτά φέρουν τη σήμανση CE. Η σήμανση αυτή βεβαιώνει ότι τα εν λόγω προϊόντα συμφωνούν είτε με εθνικά πρότυπα που προέρχονται από τη μεταγραφή εναρμονισμένων προτύπων είτε με την ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση ή με τις εθνικές τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, στον βαθμό που δεν υπάρχουν εναρμονισμένες προδιαγραφές.

5 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 89/106 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη δεν παρεμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία, τη διάθεση στην αγορά ή τη χρήση στο έδαφός τους των προϊόντων που πληρούν τις διατάξεις της εν λόγω οδηγίας.

6 Σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/106, υπεύθυνοι για τη βεβαίωση ότι το προϊόν συμφωνεί με τις απαιτήσεις μιας τεχνικής προδιαγραφής κατά την έννοια του άρθρου 4 της οδηγίας αυτής είναι ο κατασκευαστής ή ο εγκατεστημένος στην Κοινότητα αντιπρόσωπός του. Η παράγραφος 2 του άρθρου αυτού προβλέπει ότι για τα προϊόντα για τα οποία υπάρχει βεβαίωση πιστότητας τεκμαίρεται ότι ανταποκρίνονται στις τεχνικές προδιαγραφές. Η συμβατότητα αυτή αποδεικνύεται μέσω δοκιμών ή άλλων επαληθεύσεων βάσει των τεχνικών προδιαγραφών, σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ.

7 Το άρθρο 13, παράγραφοι 3 και 4, της οδηγίας 89/106 προβλέπει:

«3. Η βεβαίωση της πιστότητας ενός προϊόντος προϋποθέτει:

α) ότι ο κατασκευαστής εφαρμόζει ένα σύστημα ελέγχου της παραγωγής στο εργοστάσιο, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η παραγωγή πληροί τις σχετικές τεχνικές προδιαγραφές

ή

β) ότι, πλέον του συστήματος ελέγχου της παραγωγής στο εργοστάσιο, για ορισμένα προϊόντα τα οποία καθορίζονται στις εκάστοτε τεχνικές προδιαγραφές, στην αξιολόγηση και τον έλεγχο της παραγωγής ή του ίδιου του προϊόντος συμμετέχει και ένας αναγνωρισμένος προς τον σκοπό αυτό οργανισμός πιστοποίησης.

4. Η επιλογή των διαδικασιών κατά την έννοια της παραγράφου 3 γίνεται, για ένα συγκεκριμένο προϊόν ή ομάδα προϊόντων, από την Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεων με την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 19, σύμφωνα με τα στοιχεία που προβλέπονται στο παράρτημα ΙΙΙ. Η επιλογή αυτή εξαρτάται από:

α) τη σημασία του ρόλου του προϊόντος σε σχέση με τις βασικές απαιτήσεις, και ιδίως την υγεία και την ασφάλεια·

β) τη φύση του προϊόντος·

γ) την επίπτωση που έχει η δυνατότητα παραλλαγής των χαρακτηριστικών του προϊόντος στη λειτουργικότητα·

δ) την πιθανότητα ελαττωμάτων κατά την κατασκευή του προϊόντος.

Κατά την επιλογή αυτή, προτιμάται η εκάστοτε λιγότερο δαπανηρή διαδικασία που ανταποκρίνεται στους όρους ασφαλείας.

Οι εντολές και οι τεχνικές προδιαγραφές ή η δημοσίευσή τους αναφέρουν τη διαδικασία που επιλέγεται με τον τρόπο αυτό.»

8 Το άρθρο 14 της οδηγίας 89/106 προβλέπει:

«1. Οι αναφερόμενες διαδικασίες, λαμβανομένου υπόψη του παραρτήματος ΙΙΙ, οδηγούν:

α) στην περίπτωση του άρθρου 13, παράγραφος 3, στοιχείο α΄, στην παρουσίαση δήλωσης πιστότητας ενός προϊόντος από τον κατασκευαστή ή τον εγκατεστημένο στην Κοινότητα αντιπρόσωπό του

ή

β) στην περίπτωση του άρθρου 13, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, στη χορήγηση πιστοποιητικού πιστότητας ενός συστήματος ελέγχου και παρακολούθησης της παραγωγής ή του ιδίου του προϊόντος από αναγνωρισμένο οργανισμό πιστοποίησης.

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διαδικασιών βεβαίωσης πιστότητας ρυθμίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ.

2. Η δήλωση πιστότητας του κατασκευαστή ή το πιστοποιητικό πιστότητας παρέχουν στον κατασκευαστή ή στον εγκατεστημένο στην Κοινότητα αντιπρόσωπό του το δικαίωμα να τοποθετούν την αντίστοιχη σήμανση "CE" στο ίδιο το προϊόν, σε επικολλούμενη ετικέτα, στη συσκευασία ή στα συνοδευτικά εμπορικά έγγραφα. Το υπόδειγμα του σήμανσης "CE" και οι κανόνες χρησιμοποίησής του στις επιμέρους διαδικασίες βεβαίωσης της πιστότητας περιέχονται στο παράρτημα ΙΙΙ.»

Η απόφαση 1999/93

9 Η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 1999/93 για να διευκρινίσει τις διαδικασίες πιστοποιήσεως όσον αφορά θύρες, παράθυρα, εξώφυλλα, σκιάδια, δρύφακτα και συναφή κτιριακό εξοπλισμό.

10 Δυνάμει του άρθρου 1 της αποφάσεως αυτής, τα προϊόντα και οι οικογένειες προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα Ι υπόκεινται σε διαδικασία πιστοποιήσεως, η οποία συνίσταται σε σύστημα ελέγχου της παραγωγής στο εργοστάσιο με ευθύνη του κατασκευαστή. Το άρθρο 2 της αποφάσεως αυτής προβλέπει ότι για την πιστοποίηση των προϊόντων του παραρτήματος ΙΙ δεν χρησιμοποιείται μόνον αυτό το σύστημα ελέγχου, αλλά και διαδικασία κατά την οποία παρεμβαίνει αναγνωρισμένος οργανισμός πιστοποίησης με αξιολόγηση και επιθεώρηση του ελέγχου παραγωγής ή του ιδίου του προϊόντος.

11 Το παράρτημα ΙΙ της αποφάσεως 1999/93 αφορά τα ακόλουθα προϊόντα:

«Θύρες και δρύφακτα (με ή χωρίς συναφή εξοπλισμό):

— για χρήση σε πυρο/καπνο-διαμερίσματα και σε οδούς διαφυγής.

[...]

Κτιριακός εξοπλισμός σχετικός με θύρες και δρύφακτα:

— για χρήση σε πυρο/καπνο-διαμερίσματα και σε οδούς διαφυγής.»

12 Το άρθρο 3 της αποφάσεως 1999/93 προβλέπει ότι η διαδικασία πιστοποιήσεως όπως προβλέπεται στο παράρτημα ΙΙΙ της εν λόγω οδηγίας προσδιορίζεται στις εντολές περί τεχνικών προδιαγραφών. Το εν λόγω παράρτημα ΙΙΙ εντέλλεται την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποιήσεως/ευρωπαϊκή επιτροπή ηλεκτροτεχνικής τυποποιήσεως (CEN/Cenelec) να προσδιορίσει, στις χρήσιμες εναρμονισμένες προδιαγραφές, τα συστήματα πιστοποιήσεως. Για τις θύρες, τα δρύφακτα και τον συναφή κτιριακό εξοπλισμό που προορίζονται για χρήση σε πυρο/καπνο-διαμερίσματα και σε οδούς διαφυγής, το παράρτημα ΙΙΙ της αποφάσεως 1999/93 επιβάλλει επομένως τη χρησιμοποίηση της διαδικασίας πιστοποιήσεως, μέσω αναγνωρισμένου οργανισμού πιστοποίησης, του σημείου 2, στοιχείο i, του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 89/106.

13 Συνομολογείται ότι, κατά την ημερομηνία των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως της κύριας δίκης, δεν υπήρχαν ακόμα εναρμονισμένες προδιαγραφές για τις εξωτερικές θύρες στις οποίες μπορεί να τεθούν λαβές προς χρήση σε περίπτωση κινδύνου.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

14 Η Ecorad παρήγγειλε στην Carp, κατά τον Απρίλιο του 2005, την προμήθεια και τοποθέτηση τριών εξωτερικών θυρών, εξοπλισμένων με λαβές προς χρήση σε περίπτωση κινδύνου. Μετά την τοποθέτηση της πρώτης από τις θύρες αυτές, η Ecorad έκρινε, τον Μάιο 2005, ότι η τοποθέτηση της θύρας δεν ήταν σύμφωνη με την κοινοτική νομοθεσία, επειδή η Carp δεν διέθετε πιστοποιητικό πιστότητας καταρτισθέν από εγκεκριμένο οργανισμό πιστοποιήσεως, τον οποίο αναφέρει η απόφαση 1999/93 (ή «σύστημα πιστοποιήσεως αριθ. 1»). Κατά συνέπεια, η Ecorad αρνήθηκε να εκτελέσει τις συμβατικές υποχρεώσεις της.

15 Στη συνέχεια, η Carp άσκησε ενώπιον του Tribunale ordinario di Novara αγωγή αποζημιώσεως λόγω της ζημίας την οποία υπέστη. Στο πλαίσιο της διαφοράς αυτής, η Ecorad προβάλλει το μη συμβατό του πωληθέντος πράγματος προς την κοινοτική νομοθεσία και προβάλλει, συναφώς, ότι η Carp παραβίασε τις διατάξεις της αποφάσεως 1999/93.

16 Με τη διάταξη περί παραπομπής, το Tribunale ordinario di Novara κρίνει ότι η διαφορά απαιτεί την ερμηνεία της αποφάσεως 1999/93 και διερωτάται ως προς το κύρος της σε περίπτωση άμεσης εφαρμογής της.

17 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunale ordinario di Novara αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχουν τα άρθρα 2 και 3, καθώς και τα παραρτήματα II και III της αποφάσεως 1999/93/ΕΚ την έννοια ότι αποκλείουν την περίπτωση οι θύρες που πρέπει να

φέρουν λαβές προς χρήση σε περίπτωση κινδύνου να κατασκευάζονται από κατασκευαστές (κλειθροποιούς) μη διαθέτοντες τα απαιτούμενα από το σύστημα πιστοποιήσεως αριθ. 1 προαπαιτούμενα;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως επί του πρώτου ερωτήματος, τυγχάνουν οι περιλαμβανόμενες στα άρθρα 2 και 3, καθώς και στα παραρτήματα II και III της αποφάσεως 1999/93/ΕΚ επιταγές, ανεξάρτητα από την έκδοση των τεχνικών προδιαγραφών εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τυποποιήσεως (CEN), υπό νομική άποψη, υποχρεωτικής εφαρμογής από την έναρξη ισχύος της προπαρατεθείσας αποφάσεως, όσον αφορά τη μορφή της διαδικασίας πιστοποιήσεως που πρέπει να τηρείται εκ μέρους των κατασκευαστών (κλειθροποιών) για θύρες που φέρουν λαβές προς χρήση σε περίπτωση κινδύνου;

3) Πρέπει τα άρθρα 2 και 3, καθώς και τα παραρτήματα II και III της αποφάσεως 1999/93/ΕΚ να θεωρηθούν ως άκυρα λόγω αντιθέσεώς τους προς την αρχή της αναλογικότητας στο μέτρο που επιβάλλουν σε όλους τους παραγωγούς την υποχρέωση να τηρούν τη διαδικασία πιστοποιήσεως αριθ. 1 προκειμένου να θέτουν τη σήμανση CE επί των θυρών που κατασκευάζουν οι ίδιοι και φέρουν λαβές προς χρήση σε περίπτωση κινδύνου (αναθέτοντας στη CEN την εντολή θεσπίσεως των συναφών τεχνικών προδιαγραφών);»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

18 Η εξέταση του πρώτου και του τρίτου ερωτήματος, που αφορούν αντιστοίχως την ερμηνεία και το κύρος της αποφάσεως 1999/93 προϋποθέτει ότι, εξ αρχής, αρμόζει καταφατική απάντηση στο δεύτερο ερώτημα με το οποίο το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν η απόφαση αυτή παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα. Ωστόσο, πρέπει να εξεταστεί κατ' αρχάς αν μπορεί να γίνει επίκληση της αποφάσεως αυτής σε διαφορά μεταξύ ιδιωτών.

19 Συναφώς, η Carp φρονεί ότι η απόφαση 1999/93 δεν παράγει επί του παρόντος εναντίον της δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα, καθόσον η Carp δεν είναι αποδέκτης της αποφάσεως αυτής. Αντιθέτως, η Ecorad θεωρεί ότι δικαιούται να την επικαλεστεί στη διαφορά της κύριας δίκης.

20 Συναφώς, και χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί εξ αρχής το κύρος της αποφάσεως 1999/93, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, μια οδηγία, αυτή καθαυτή, δεν γεννά υποχρεώσεις εις βάρος ιδιώτη και επομένως δεν μπορεί να γίνει επίκλησή της κατ' αυτού. Επομένως, ακόμη και μια σαφής, ακριβής και απαλλαγμένη αιρέσεων διάταξη οδηγίας, η οποία σκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων ή στην επιβολή υποχρεώσεων στους ιδιώτες, δεν μπορεί να έχει εφαρμογή, αυτή καθαυτή, στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς ανακύπτουσας αποκλειστικώς μεταξύ ιδιωτών (αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 1986, 152/84, Marshall, Συλλογή 1986, σ. 723, σκέψη 48· της 14ης Ιουλίου 1994, C-91/92, Faccini Dori, Συλλογή 1994, σ. I-3325, σκέψη 20· της 7ης Μαρτίου 1996, C-192/94, El Corte Inglés, Συλλογή 1996, σ. I-1281, σκέψεις 16 και 17· της 7ης Ιανουαρίου 2004, C-201/02, Wells, Συλλογή 2004, σ. I-723, σκέψη 56, και της 5ης Οκτωβρίου 2004, C-397/01 έως C-403/01, Pfeiffer κ.λπ., Συλλογή 2004, σ. I-8835, σκέψεις 108 και 109).

21 Η απόφαση 1999/93 εκδόθηκε βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 4, της οδηγίας 89/106 και απευθύνεται στα κράτη μέλη. Αποτελεί πράξη γενικής ισχύος η οποία διευκρινίζει τα είδη των διαδικασιών πιστοποιήσεως που εφαρμόζονται αντιστοίχως στις θύρες, παράθυρα, εξώφυλλα, σκιάδια, δρύφακτα και συναφή κτιριακό εξοπλισμό και εντέλλεται τη CEN/Cenelec να καθορίσει συναφώς το περιεχόμενο στις κρίσιμες εναρμονισμένες προδιαγραφές που μπορούν στη συνέχεια να ενσωματωθούν από τους οργανισμούς πιστοποιήσεως καθενός από τα κράτη μέλη. Σύμφωνα με το άρθρο 249 ΕΚ, η απόφαση 1999/93 δεσμεύει επομένως μόνο τα κράτη μέλη τα οποία, δυνάμει του άρθρου 4, είναι οι μόνοι αποδέκτες της. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι κρίσεις που στηρίζουν την υπομνησθείσα στην προηγούμενη σκέψη νομολογία σχετικά με τις οδηγίες τυγχάνουν εφαρμογής, mutadis mutandis, όσον αφορά τη δυνατότητα επικλήσεως της εν λόγω αποφάσεως κατά ιδιώτη.

22 Επομένως, στο δεύτερο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ένας ιδιώτης δεν μπορεί να επικαλεστεί, στο πλαίσιο διαφοράς με

άλλον ιδιώτη εκ συμβατικής ευθύνης, την παράβαση εκ μέρους του ιδιώτη αυτού των διατάξεων των άρθρων 2 και 3 καθώς και των παραρτημάτων II και III της αποφάσεως 1999/93.

23 Κατόπιν της απαντήσεως αυτής, παρέλκει η απάντηση στο πρώτο και στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

24 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Ένας ιδιώτης δεν μπορεί να επικαλεστεί, στο πλαίσιο διαφοράς με άλλον ιδιώτη εκ συμβατικής ευθύνης, την παράβαση εκ μέρους του ιδιώτη αυτού των διατάξεων των άρθρων 2 και 3 καθώς και των παραρτημάτων II και III της αποφάσεως 1999/93/ΕΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιανουαρίου 1999, σχετικά με τη διαδικασία βεβαιώσεως της πιστότητας των δομικών προϊόντων δυνάμει του άρθρου 20, παράγραφος 2, της οδηγίας 89/106/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όσον αφορά θύρες, παράθυρα, εξώφυλλα, σκιάδια, δρύφακτα και συναφή κτιριακό εξοπλισμό.

(υπογραφές)